

Tasavallan presidentin vaali, kuntien vaaliviranomaiset ja vaalien ulkomainonta

Tasavallan presidentin vaali toimitetaan vuoden 2018 tammikuussa. Varsinainen vaalipäivä ensimmäisessä vaalissa on sunnuntai 28.1.2018 ja mahdollisen toisen vaalin vaalipäivä on sunnuntai 11.2.2018. Vaaleissa noudatetaan vaalilain (714/1998) säännöksiä.

Kunnanhallituksen on hyvässä ajoin ennen vaaleja päätettävä kotimaan yleisistä ennakoäänestyspaikoista ja vaalipäivän äänestyspaikoista sekä asetettava äänestysalueiden vaalilautakunnat ja laitoksessa toimitettavaa ennakoäänestystä varten yksi tai useampi vaalitoimikunta (vaalilain 9 ja 15 §). *Keskusvaalilautakunta* määrää *vaalitoimitsijat* yleiseen ennakoäänestyspaikkaan ja kotiaäänestykseen (vaalilain 17 §).

Tasavallan presidentin vaalin ulkomainonta suositetaan aloitettavaksi viikkoa ennen ensimmäisen vaalin ennakoäänestyksen alkua eli 10.1.2018.

Oikeusministeriö on lähettänyt kunnille 21.6.2017 päivätyn kirjeen vaaleihin valmistautumisesta. Kirjeessä käsitellään muun muassa ennakoäänestyspaikkojen määräämistä, kunnan vaaliviranomaisten kelpoisuutta ja esteellisyyttä sekä vaaliaikataulua. Oikeusministeriö on lähettänyt kunnille em. kirjettä täydentävän 9.8.2017 päivätyn kirjeen. Varsinaiset vaaliohjeet vaaliviranomaisille lähetetään syksyn aikana. Tietoja vaaleista löytyy kootusti osoitteesta www.vaalit.fi.

Lisätiedot:

Palvelusähköposti: hallintolakimiehet@kuntaliitto.fi

Saija Haapalehto, puh. 050 567 0862
Susanna Ijäs, 050 432 5684
Tarja Krakau, 050 571 0018
Kirsi Mononen, 040 569 5511
Riitta Myllymäki, 050 349 5460
Ida Sulin, 050 563 3023

Kuntien vaaliviranomaiset

Kunnan keskusvaalilautakunnan keskeisimmät tehtävät tasavallan presidentin vaalissa ovat vaaleja varten tarvittavista toimenpiteistä huolehtiminen sekä ennakoäänestysasiakirjojen tarkastus. Kunnan keskusvaalilautakunta on päätösvaltainen viisijäsenisenä. Jos varajäsen on kuollut tai esteellinen, kunnanhallitus saa tarvittaessa määrätä väliaikaisen varajäsenen.

Kutakin äänestysaluetta varten kunnanhallituksen on hyvässä ajoin ennen vaalia asetettava vaalilautakunta, johon kuuluu viisi jäsentä (puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä) sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme. Varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Laitoksessa toimitettavaa ennakoäänestystä varten kunnanhallituksen on asetettava yksi tai useampi vaalitoimikunta, johon kuhunkin kuuluu kolme jäsentä (puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen) sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme. Vaalitoimikunnan varajäsenet on laitoksissa toimitettavaa ennakoäänestystä varten asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenten sekä varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa asianomaisessa vaalipiirissä edellisissä eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita puolurekisteriin merkittyjä puolueita. Poliittista edustavuutta tarkastellaan erikseen jäsenten ja varajäsenten kohdalla. Lähtökohtaisesti lain vaatimuksen toteutuminen edellyttää, että jäsenissä ja varajäsenissä ei ole kahta samaa puoluetta edustavaa henkilöä.

Vaalitoimielinten valinnassa on myös otettava huomioon tasa-arvolain vaatimus sukupuolikiintiöstä, jonka tulee toteutua erikseen jäsenten ja varajäsenten kohdalla. Tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentin mukaan sekä naisia että miehiä tulee olla kumpiakin vähintään 40 %.

Vaalilautakunta ja vaalitoimikunta ovat päätösvaltaisia kolmijäsenisiä.

Vaalien ulkomainonta

Vaalien ulkomainonta kuntien luvanvaraisilla alueilla suositetaan aloitettavaksi viikkoa ennen ensimmäisen vaalin ennakoäänestyksen alkua eli keskiviikkona 10.1.2018.

Mainonnan aloittamisen ajankohta sekä vaalien ulkomainonnasta kunnassa vastaavien henkilöiden nimet ja yhteystiedot on syytä saattaa vaaleihin osallistuvien puolueiden paikallisosastojen tietoon.

Vaalien ulkomainonnan periaatteita on käsitelty kuntavaaleja koskevassa Kuntaliiton yleiskirjeessä 12/2016, 19.10.2016, johon viitataan.

SUOMEN KUNTALIITTO

Hanna Tainio
varatoimitusjohtaja

Riitta Myllymäki
johtava lakimies

Tiedoksi
Oikeusministeriö
Puolueiden kunnallissihteerit